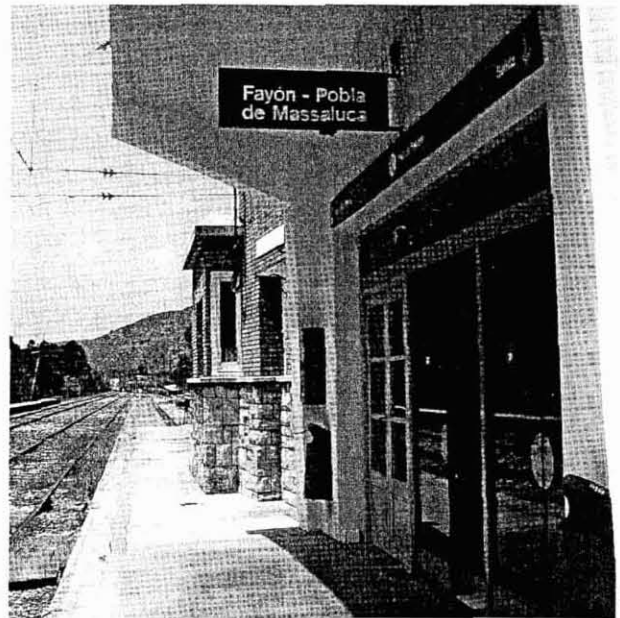

Apunts de la Poble de Massaluca

Equip CETA

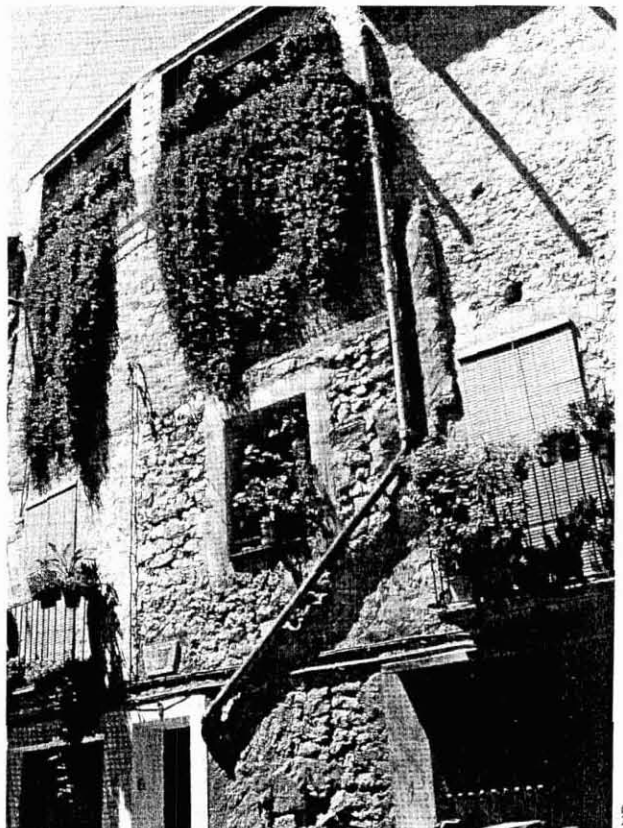
El terme municipal de la Poble de Massaluca, de 43,18 quilòmetres quadrats d'extensió, es troba al sector septentrional de la comarca, en contacte amb la Ribera d'Ebre (Faió). Marca aquest límit septentrional primer el curs del Matarranya –plenament afectat per la cua del pantà de Riba-roja i que desaigua ací a l'Ebre– i després, en la llargada d'un km, el mateix Ebre també afectat pel pantà (la Poble de Massaluca és l'únic municipi de la Terra Alta en contacte amb l'Ebre). Per la banda de llevant marca el límit amb el terme municipal de Vilalba dels Arcs la Vall de Voravall, mentre el límit meridional (amb Batea) passa pel Mas de Valons vers el Mas de Folquer, el Mas del Guapo fins el Victorià; l'occidental (amb Nonasp) segueix aproximadament la carena de la dreta de la Vall Major. Una sèrie de serrats en direcció S-N s'avancen vers els dos rius, que superen els 300 metres (cap de la Costa de la Poble de Massaluca, 328 m. Tossal de Santa Madrona, 374 m. al sud-oest del poble) i formen en part la paret del sud del pantà de Riba-roja en aquest

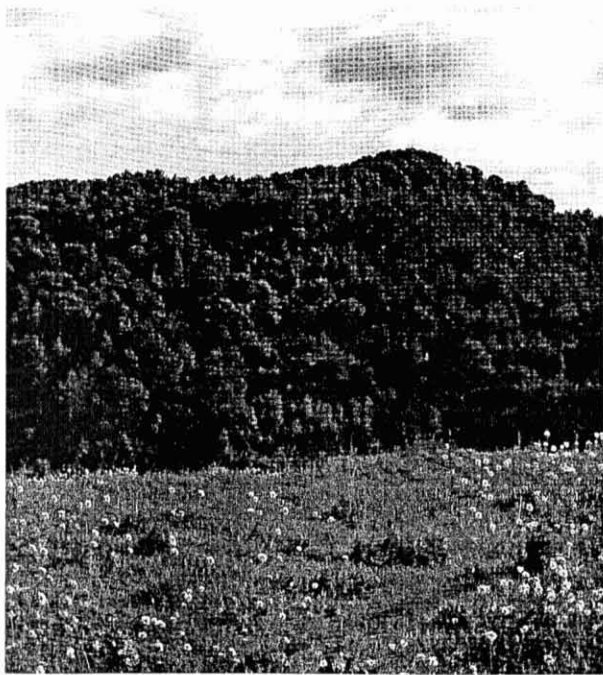
Estació de RENFE la Poble de Massaluca-Faió

Ajuntament

Carrer de la Pilota

La Moleta Rodona

sector. A més del barranc de Voravall, solquen el territori altres cursos d'aigua intermitents que van a parar al Matarranya, a l'Ebre o a la mateixa vall de Voravall, el principal dels quals és la Vall del Xico.

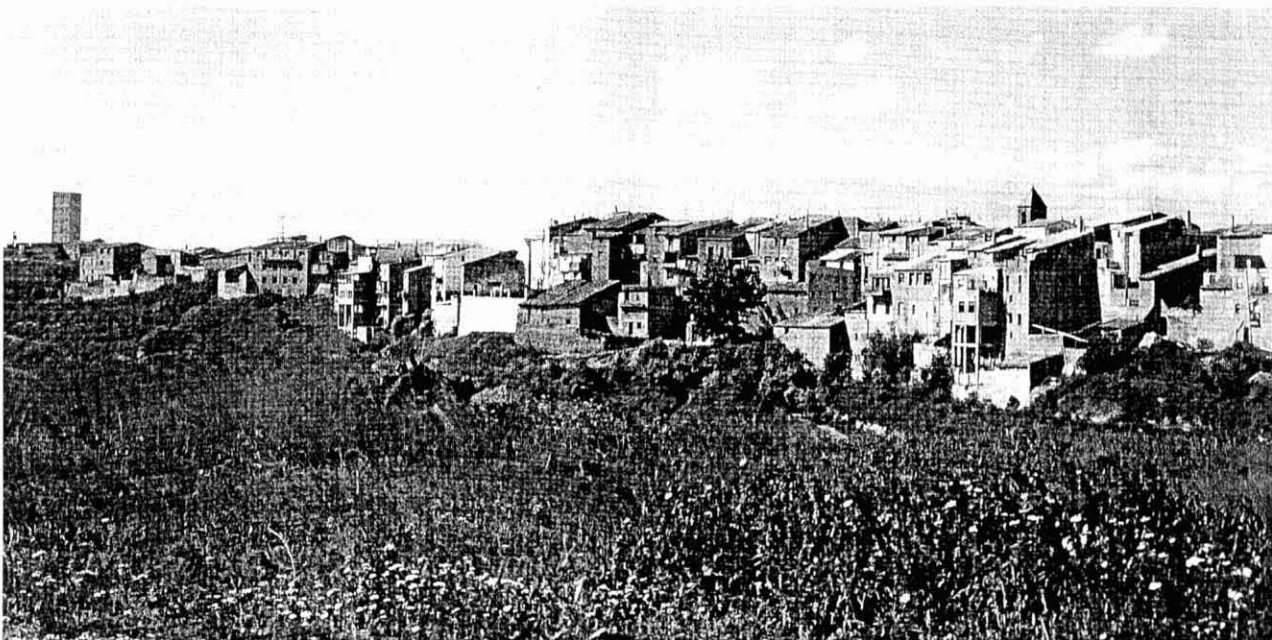
El poble de la Pobla de MassalUCA és l'únic nucli de població del municipi. La principal via de comunicació és la carretera local que, procedent de Gandesa i Vilalba dels Arcs, després de travessar el Matarranya vers Faió i Mequinensa enllaça amb l'autopista de l'Ebre. La línia de ferrocarril de Barcelona a Madrid per Casp pas-

sa pel N. del terme, seguint el Matarranya (que creua per un pont) i a través d'una sèrie de petites foradades; l'estació més pròxima a la Pobla de MassalUCA és la de Faió-la Pobla. Les millors terres de propietaris de la Pobla pertanyen al terme de Batea. Aquest terme acaba a menys de 2 kms. de la mateixa vila per la Vall de Xitco, però unes 2.500 ha. pertanyen a propietaris de la Pobla en l'extens territori conegut pel MassalUCA. Aquesta zona era el terme d'alguna població desapareguda i després annexionada administrativament a Batea, encara que els seus propietaris visquessin a la Pobla. Hom creu que es tractava d'una població situada a la punta del MassalUCA, on actualment encara existeixen restes molt destruïdes d'habitatges.

MassalUCA és un topònim d'evident arrel aràbiga; correspon a una partida pròxima, entre els termes de Batea i Vilalba dels Arcs, que en la pronúncia popular es coneix pel MassalUCA, amb l'accentuació etimològica, derivada, segons Coromines, d'un antic massalcalà (hostal del castell).

El poble de la Pobla de MassalUCA es troba a 363 metres d'altitud, al sector meridional del terme, estès al llarg del costat esquerre de la carretera de Gandesa a Faió. En un turó proper al poble, al SW, s'aixeca el petit santuari de Santa Madrona (s. XVIII) d'una nau amb campanar d'espadanya i porta dovellada.

(*Gran Geografia Comarcal de Catalunya*, tom XI, pàg. 260)

La Pobla de MassalUCA